

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет журналістики

Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
« » 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ГАЛУЗІ ЖУРНАЛІСТИКИ:
МЕДІАТЕКСТ В КОНТЕКСТІ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

спеціальності	061 Журналістика
освітнього рівня	другого (магістерського)
освітньої програми	061.00.04 Медіакомунікації

Київ – 2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0454/23
Нашин
(підпис) (прізвище, ініціали)
« » 20 23 р.

Розробник:

Інга ПОГРЕБНЯК кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та нових медіа

Викладач:

Інга ПОГРЕБНЯК кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри журналістики та нових медіа.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри журналістики та нових медіа Факультету журналістики

Протокол від 29 серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри _____ **Інга ПОГРЕБНЯК**

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 061.00.04 Медіакомунікації

28 серпня 2023 року № 1

Гарант освітньої програми _____ **Інга ПОГРЕБНЯК**

Робочу програму перевірено

29 серпня 2023 року

Заступник декана Факультету журналістики _____

Вікторія

СОШИНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____). «__» _____ 20__ р., протокол № _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	заочна
Сучасні технології в галузі журналістики: Медіатекст в контексті масової комунікації	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90
Курс	1
Семестр	1
Кількість змістових модулів з розподілом	
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, зокрема:	90
Аудиторні	12
Модульний контроль	—
Семестровий контроль	—
Самостійна робота	78
Форма семестрового контролю	Комплексний іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета:

Навчальний курс «Сучасні технології в галузі журналістики: Медіатекст в контексті масової комунікації» покликаний сформувати у здобувачів освіти теоретичну базу знань з основ масової комунікації, медіаграмотності та практичних навичок ефективної і безпечної взаємодії з сучасними журналістськими технологіями, і медіатексту зокрема.

Завдання:

- ознайомити з основами теорії соціальних комунікацій та специфікою медіатексту;
- охарактеризувати функціонування медіакомунікативних технологій;

- з'ясувати пріоритетні засади сучасних медіатехнологій;
- сформувати навички критичного осмислення медіатексту в контексті масової комунікації ;
- сформувати навички аналізу ролі засобів масової комунікації, зокрема у житті людини, закономірностей їх функціонування у суспільстві, аналізу видів, форматів, жанрів медіатексту.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Після опанування дисципліною мають бути сформовані такі компетентності:

Загальні:

- ЗК03** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК05** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК06** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК08** Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

Спеціальні:

- СК01** Здатність використовувати спеціалізовані концептуальні знання з теорії та історії журналістики, новітні технологічні досягнення для розв'язання задач дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері журналістики.
- СК02** Здатність критично осмислювати проблеми у сфері журналістики та дотичні до них міждисциплінарні проблеми
- СК03** Здатність приймати ефективні рішення у сфері журналістики.
- СК04** Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері журналістики, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК06 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі журналістики у широких та/або мультидисциплінарних контекстах, за умов неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК07 Здатність забезпечувати та оцінювати стратегічний розвиток команди.

СКУ08 Здатність формувати систему взаємодії в соціальних медіа та відеохостингах, використовуючи сучасні цифрові комунікаційні інструменти, будувати взаємовигідні відносини з іншими суб'єктами медіаринку.

СКУ09 Здатність знаходити оптимальні рішення, відповідно до професійних вимог, ділових ситуацій та психологічних характеристик учасників міжособистісної та масової комунікації.

Програмні результати навчання:

РН01. Приймати ефективні рішення з проблем журналістики, у тому числі в умовах багатокритеріальності, неповних чи суперечливих інформації та вимог.

РН02. Аналізувати та оцінювати потенційний вплив розвитку технологій на сучасний стан та розвиток журналістики.

РН05. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології під час створення медіапродуктів.

РН07. Дискутувати зі складних комунікаційних проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

РН09. Проводити порівняльний аналіз законодавчої бази та діяльності окремих медіаінституцій України та країн Європейського Союзу.

РН12. Розробляти та реалізовувати інноваційні та дослідницькі проекти у сфері журналістики з урахуванням правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.

РН13. Організовувати роботу колективу, забезпечувати професійний розвиток його членів та досягнення поставлених цілей.

РНУ15. Розуміти можливості та специфіку цифрових комунікаційних інструментів соціальних мереж, орієнтуватися в трендах візуальних образів, відповідно психологічних особливостей цільової аудиторії.

РНУ17. Виявляти високий рівень психологічної культури професійної діяльності на рефлексивній основі, здатність до самоаналізу.

РНУ18. Вміти оцінити співрозмовника на основі здобутих знань для досягнення комунікативної мети.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	лекцій	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I «Медіатекстові означення у форматі масової комунікації»								
1.	Семіотика як явище культурного синкретизму в позиції медіатексту	30	2				28	
2.	Медіатекст. Масова комунікація та культура	28			2		26	
3.	Роль символів у системі культури: «багатовимірність» знаків	2			2			
Разом		60	2		4		54	
Змістовий модуль II «Комунікативні нарації медіатексту у сучасному інформаційному просторі»								
4.	Структура діяльності медій: принципи та відповідальність	10			2		8	
5.	Вплив медійних організацій на контент медіатексту	10			2		8	
6..	Глобальний характер нових медій: медіатекст і масова комунікація	10			2		8	
Разом		30			4		24	
Разом за навчальним планом		90	2		10		78	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

«Медіатекстові означення у форматі масової комунікації»

Лекція 1. Семіотика як явище культурного синкретизму в позиції медіатексту (2 год.)

1. Поняття медіатексту: сучасні виміри та перспектива розвитку
2. Семіотика – наука про знакові системи; міждисциплінарні підходи
3. Текстуалізація реальності. Творення текстів культури

Література: 3,4,5

Практичне заняття 1-2. Медіатекст. Масова комунікація та культура (2 год.)

1. Комунікаційні технології і культура
2. «Виправдання» популярної культури
3. Медійна логіка та схильність до комунікації
4. Мас-медії та постмодерна культура

Література 1, 4,7

Практичне заняття 3. Роль символів у системі культури: «багатовимірність» знаків (2 год.)

1. Потреба оновлення смислових структур у медіатексті
2. Смислові центри у медіатексті як знаки
3. Проблема автентичності висловлювання

Література: 2,6,15

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

«Комунікативні нарації медіатексту у сучасному інформаційному просторі»

Практичне заняття 4-5. Структура діяльності медій: принципи та відповідальність (2 год.)

1. Свобода медій, медійна рівність та різноманітність
2. Якість медіатексту, культурологічна складова, значення відповідальності
3. Альтернативні моделі відповідальності: правова, фінансова громадська, професійна

Література: 4,6,10

Практичне заняття 6. Вплив медійних організацій на контент медіатексту (2 год.)

1. Медійна організація у суспільні сили, зв'язки з громадськістю
2. Активна чи нейтральна роль журналіста; групи за інтересами та групи тиску
3. Вплив особистих рис «масових комунікаторів». Приховані конфлікти. Дилема професійної ролі медій

Література: 8,12,13

Практичне заняття 7. Глобальний характер нових медій: медіатекст і масова комунікація (2 год.)

1. Відмінні риси інтернет-медій: гіпертекстуальність, інтекрактивність, мультимедійність
2. Медіатекст у персональній (громадській) журналістиці
3. Інфотеймент у комунікаційному дискурсі

Література: 1, 4, 10

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Вид діяльності студента	Макс-на кіл-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Макс-на кіл-ть балів	Кількість одиниць	Макс-на кіл-ть балів
Відвідування лекцій	1	1	1		
Відвідування практичних	1	2	2	3	3
Робота на практичному занятті	10	2	20	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Разом:			48		58
Максимальна кількість балів	106				
Розрахунок коефіцієнта	$106:60=1,8$				

6.1. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Тема 1-5. Медіатекст у глобальному розвитку систем масової комунікації і міжнародних відносин

Проаналізуйте медіатекстовий дискурс і формування громадської думки в умовах воєнного стану та відповідно до чинного законодавства. Порівняйте основні аспекти українського та європейського медіатексту. Запропонуйте власну класифікацію та жанрову специфіку медіатексту у глобальному розвитку.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Тема 6-10. Роль медіатексту в аматорських медіа: сучасні перспективи соціальних комунікацій

Охарактеризуйте мас-медіа у відкритому інформаційному суспільстві. Проаналізуйте медіатекст і гуманістичні цінності. Створіть аматорське інтернет-медіа з використанням сучасних алгоритмів медіатекстів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.2. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі комплексного іспиту.

6.3. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Медіатекст в сучасному комунікаційному просторі
2. Комунікаційні маркери
3. Масова комунікація і медіатекст
4. Базові категорії медіатексту
5. Медіамова в контексті сучасних реалій
6. Інтернет-мем як медіатекст
7. Інтертекстуальність в медіатексті
8. Гібридність медіатексту
9. Шаблонність медіатексту
10. Вплив медіатексту на читача

- 11.Класифікація медіатекстів
- 12.Оперативна (або ситуаційна) маніпуляція в медіатексті
- 13.Жанрова своєрідність медіатекстів
- 14.Практичні навички медіаграмотності журналіста
- 15.Особливості сучасного медіатексту
- 16.Сутність медіатексту як продукту масової комунікації
- 17.Характеристика сучасного мас-медійного тексту
- 18.Сучасний стан розвитку формату та контенту україномовних ЗМІ
- 19.Поняття медіатексту як базової категорії
- 20.Етичні засади створення медіатексту
- 21.Критичний аналіз медіатексту
- 22.Візуальне сприйняття медіатексту
- 23.Алгоритми дослідження візуальних медіатекстів
- 24.Медіа-комунікація: методи вивчення
25. Масова свідомість в контексті сучасних комунікаційних викликів
- 26.Медіатекст в сучасному масово-комунікаційному дискурсі
- 27.Семіотичні виміри медіатексту
- 28.Коди і знаки в медіатекстах
- 29.Смислове тлумачення медіатекстів в контексті масової комунікації
- 30.Медіатекстуалізація: етичні засади

6.4. Шкала відповідності оцінок.

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100 – 90
Дуже добре	82-89
Добре	25-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни для заочної форми навчання

Разом: 90 год., з них: лекційні – 2 год., семінарські – 10 год. самостійна робота – 78 год.

Модулі	Змістовий модуль I		
Назва модуля	Медіатекстові означення у форматі масової комунікації		
Кількість балів за модуль	48		
Теми лекцій	Семіотика як явище культурного синкретизму в позиції медіатексту (2 год.) 1 б.		
Теми практичних занять	Медіатекст. Масова комунікація та культура (2 год.) 11 б.		
Теми практичних занять	Роль символів у системі культури: «багатовимірність» знаків (2 год.) 11 б.		
Самостійна робота	5+5 балів	5+5 балів	5 балів
Модулі	Змістовий модуль II		
Назва модуля	Комунікативні нарації медіатексту у сучасному інформаційному просторі		
Теми лекцій			
Кількість балів за модуль	58		
Теми практичних занять	Структура діяльності медій: принципи та відповідальність (2 год.) 11 б.		
Теми практичних занять	Вплив медійних організацій на контент медіатексту (2 год.) 11 б.		
Теми практичних занять	Глобальний характер нових медій: медіатекст і масова комунікація (2 год.) 11 б.		
Самостійна робота	5+5 балів	5+5 балів	5 балів
Підсумковий контроль	Комплексний іспит		

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Берегова О.М. Культура та комунікація : дискурси культуротворення в Україні в ХХІ столітті. Інститут культурології АМУ, 2009. 184 с.
2. Гайдеггер М. Шлях до мови // Гайдеггер М. Дорогою до мови / Мартін Гайдеггер. Львів : Літопис. 2007. С. 203-222.
3. Культура та комунікація: дискурси культуротворення в Україні ХХІ ст. : монографія / Олена Берегова; Ін-т культурології Акад. мистецтв України. – Київ: Ін-т культурології Акад. мистецтв України, 2009. – 175 с.
4. Мак-Квейл Д. Теорія масової комунікації. Львів : Літопис. 2010. 538 с.
5. Павлюк Л. Знак, символ, міф у масовій комунікації / Л. Павлюк. Львів : Паіс, 2006. С. 3-32.
6. Різун В. Теорія масової комунікації. Підручник. К. : Просвіта, 2008. 260 с.
7. Українська культура та реалізація державної політики в культурній сфері : Аналітичний звіт. К.: 2006. 134 с.

Додаткова:

8. Бекешкіна І. Опитування громадської думки. Посібник для журналістів і політиків. К., 2005. 144 с.
9. Гадамер Г. Герменевтика і поетика. К. : Юніверс, 2001. С. 176-187.
10. Коваленко О. Розвиток ІР технологій та нові можливості персональної (громадської) журналістики. К., 2006. 122 с.
11. Погребняк І. Блогінг як форма сучасного мережевого художньо-публіцистичного жанру // Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації». Том 231 (70). №3 Том 3. 2020. С.229-233.
12. Погребняк І. Перспективи розвитку блогосфери як прикладної галузі в інтернет-комунікаціях // Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика». Том 32 (71). №2 .2021, Частина 2. С.273-277.
13. Погребняк І. Комунікативні концепти семіотичного полікодового гіпертексту української інтелігенції кінця хіх – початку хх століть // Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика». Том 33 (72). №1 Том 3, 2022. С. 129-134.
14. Погребняк І., Георгієвська В. Комунікативний складник у вимірах семіотики // Науковий фаховий журнал «Обрії друкарства». №1 (11). 2022. С.42-56.

15. Погребняк І. Конструювання новинної реальності в мас медіа // Держава та регіони Серія: Соціальні комунікації. 2022, №3 (51). С. 46-51.
16. Потятинник В. Медіа : ключі до розуміння / Б. Потятинник. Львів: ПАІС, 2004. 312 с.
17. Стігліц Д. Глобалізація та її тягар. К., 2003. 204 с.
18. Структурні перетворення у сфері відкритості. Л., 2000. 153 с.
19. Філіповська Ю. Роль журналістики у новітній трансформації українського суспільства. К., 2006. 103 с.
20. Чекмишев О. Основи професійної комунікації. Теорія практики новинної журналістики. К., 2004. 256 с.